

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інклюзивна освіта

Освітня програма: ОР «Бакалавр»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інклюзивна освіта
Викладач (-і)	к.п.н., доц. Чупахіна С.В., к.п.н., доц. Кравець Н.С.
Контактний телефон викладача	+80342509138
E-mail викладача	svitlana.chupakhina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	6 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації за розкладом
2. Анотація до курсу	
«Інклюзивна освіта» - складова дисциплін професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Дисципліна вивчається студентами спеціальності «Дошкільна освіта» на другому курсі у 3-4 семестрі й спрямована на ознайомлення студентів із особливостями розвитку навчання і виховання дітей з ООП.	
3. Мета та цілі курсу	
Сформувати у студентів: компетентності щодо концептуальних засад ІО, системи державно-громадського управління інклюзивною освітою; уявлення про особливості психофізичного розвитку дитини з ООП; розуміння основних принципів і технологій організації освітнього процесу в умовах ІН.	
4. Результати навчання (компетентності)	
У процесі вивчення дисципліни студенти набувають таких компетентностей: ПР-03 - Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами. ПР-08 - Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням. ПР-10 - Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. ПР-13 - Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю. ПР-21 - Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.	
5. Організація навчання курсу	

Обсяг курсу					
Вид заняття				Загальна кількість годин	
Лекції				24	
семінарські заняття / практичні / лабораторні				36	
самостійна робота				120	
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
3-4	Дошкільна освіта	2		Нормативна	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завданн, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти					
Тема 1. Поняття «дитина з особливими освітніми потребами». Класифікація особливостей психофізичного розвитку. 1. Поняття «дитина з ООП» і «діти з обмеженими можливостями». Класифікація порушень розвитку у дітей. 2. Особливості і закономірності порушеного розвитку. 3. Психічний дизонтогенез. Клінічна класифікація типів дизонтогенеза. Класифікація за В.П. Лебединським. Етіологія і патогенез дизонтогенезу.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	9,10, 14,15	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 2. Діти з порушенням аналізаторів. Особливості розвитку дітей з порушеннями аналізаторів 1. Діти з порушенням слуху. Причини порушень слуху у дітей. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями слуху. 2. Діти з порушенням зору. Ступені порушення зору у дітей. Особливості розвитку.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	5,9,14, 15	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 3. Діти з затримкою психічного розвитку та з порушеннями інтелектуального розвитку 1 Діти з порушенням інтелектуального розвитку. Особливості класифікації дітей з ПП. 2 Поняття «затримки психічного розвитку». Класифікація затримки психічного розвитку.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).	4,5,9, 14,15	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 4. Діти з порушенням мовлення. Етіологія та класифікація мовленнєвих порушень. 1. Основні види порушень мовлення у дітей і їх причини.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).	5,16	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом

2. Порушення усного мовлення: порушення фонаційного та структурно-семантичного оформлення. 3. Порушення письмового мовлення: дислексія, дисграфія.					
Тема 5. Діти з порушеннями опорно-рухового апарата. Особливості розвитку дітей з ДЦП. 1. Причиною виникнення ДЦП. 2. Форми дитячого церебрального паралічу. 3. Особливості розвитку при ДЦП.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	5,9,15, 16	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 6. Поняття «ранній дитячий аутизм». Причини та клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей з РДА. 1. Диференціальна діагностика РДА. 2. Прояви РДА. 3. Особливості психофізичного розвитку дітей з РДА.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).	12,13	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Модуль 2. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Засадничі понятійно-термінологічні визначення інклюзивної освіти					
Тема 7. Інклюзивна освіта: сутність, завдання і принципи. 1. Сутність і зміст поняття «інклюзивна освіта». Завдання та принципи інклюзивної освіти. 2. Концепція ІО в документах ЮНЕСКО, дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	1,6,10, 11	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 8. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних та національних документах і законодавстві. 1. Міжнародні документи ООН у сфері ІО. 2. Законодавство України щодо забезпечення права дітей з ООП на ІО.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	6,9,10	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 9. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти. 1. Шкільна реформа у Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл. 2. Досвід США щодо впровадження ІО: передумови, нормативно-правове забезпечення, мережа закладів. 3. Інтегроване та інклюзивне навчання в Італії. 4. Рівноправність у здобутті освіти в Австрії. 5. Психолого-медико-соціальні центри у Бельгії.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	3,10	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом

6. Освітня реформа у Голландії. 7. Шведська модель інклюзивної освіти.					
Тема 10. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища. 1. Універсальний дизайн у сфері освіти. Принципи УД. 2. Особливості застосування УД в ІОС. 3. Облаштування просторово-фізичного ІОС для дітей з ООП. Медіатека та ресурсна кімната.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	7	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 11. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. 1. Команда ППС. Основні завдання та функції команди ППС. 2. Організація роботи команди. 3. Асистент вихователя (вчителя) як учасник інклюзивного освітнього процесу. 4. Взаємодія усіх учасників команди ППС в інклюзивному освітньому процесі.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).	2,8,9, 11	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом
Тема 12. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП в умовах інклюзивного освітнього середовища. 1. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП як документ реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. 2. Технологія розробки ІПР та етапи її виконання. 3. Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма.	Лекція (2 год), практичне заняття (6 год).	4,8,9	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного	5 балів	за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю: 5 семестр – залік (підсумкова оцінка виставляється за роботу на практичних заняттях 5x9= 45 балів, 5 – за самостійну роботу. Мах – 50 б. Контроль роботи – мах 50 б.). Разом 100 балів. 6 семестр – екзамен (підсумкова оцінка виставляється за роботу на практичних заняттях 5x9= 45 балів, 5 – за самостійну роботу. Мах – 50 б.). Екзамен – 50 балів. Разом – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Самостійність виконання, власний аналіз та міркування.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

7. Політика курсу

Дотримання політики доброчесності.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим. Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- розробка і перегляд відео презентацій.

Допуском до іспиту є відвідування більше 50 % занять, пройдене тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи.

Викладання курсу базується на активній взаємодії із студентом.

8. Рекомендована література

Електронні посібники:

1. Дмитренко К. А. Працюємо з «особливою» дитиною у «звичайній» школі. К. А. Дмитренко, М. В. Коновалова, О. П. Семиволос. Х. : ВГ «Основа», 2018. 120 с.
2. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту. Під заг. ред. Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
3. Казачінер О. С. К14 Інклюзивна освіта в англomовних країнах. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 79 [1] с.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку: навчально-методичний посібник. Ав.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко та ін.: За ред.: О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. К., ІСП НАПН України, 2017. 87 с.
5. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
6. Міжнародні документи зі сфери інклюзивної освіти. Методичні матеріали. Укладач: Софій Н. З.
7. Нечепорчук А. Новий освітній простір: безбар'єрність. Інформаційний посібник., Загальна редакція: Седоченко Алевтина. Режим доступу: www.dfrt/minregion.gov.ua
8. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
9. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна» , 2019. 300с.
10. Сварник М. Інклюзивна освіта в Україні: попередній аналіз ситуації. Інклюзивна освіта. Збірник матеріалів проекту. К.: 2013
11. Серія навчальних матеріалів (тренінгові модулі) За заг. ред. О. Красюкової-Еннз, Ю. Найди, М. Сварника, О. Софія. Українсько-канадський проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» К.: СПД-ФО Парашин І. С., 2011. 248 с.
12. Скрипник Т., Супрун Г. Дитина з аутизмом у закладі освіти. Методичні рекомендації
13. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
14. Швед М. Основи інклюзивної освіти: підручник. Марія Швед. Львів: Український католицький університет, 2015. 360 с.
15. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.
16. Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. К.: Слово, 2014. 672 с.

Викладач : кандидат педагогічних наук, доц. Чупахіна С.В.